

Quir5e

val d'aran

Mai 2005 núm 3 www.guminfo.com
IMPRESI SENSE ADREÇA

Especial "encaix de la Val d'Aran a l'Estatut de Catalunya"

Aguest mes ..

Es parelles omoses-xuaus pòden ja maridar-se peth civiu e adoptar mainatges.

Gum FM ja curbis tot eth Pirinèu.

Enes darreres setmanes era cadia damb seu ena Val, da cobertura ath ar Alt Urgelh, Andòrra e Cerdanya.

Er ajuntament de Vielha e Mijaran darà supòrt ara carta Victòria.

Aguesta carta preten mès competències e finançament tás ajuntaments.

Er Ajuntament deth Naut Aran damb eth supòrt des pagesi còmbie era data dera hèira de Salardú tás pròplicus 1 e 2 d'octubre.

Creen Esquerra Republicana d'Aran

ERC trabalhe en ubicar ua estructura locau en Aran. Jaume Monsó, president d'ERC dera Ribagorça ditz qu'entre 4 e 5 milians s'amassaràn aguest mes entà estudiar es possilitats d'establir-se en parçan.

TUCARAN RESORT, SL, manifiesta su más firme interés y voluntad en poner en marcha el proyecto de reapertura del complejo lúdico deportivo de Tuca

La Tuca codiciada por los inversores

Tuca Malh Blanc, SA revive, y pugna con Tucaran Resort, SL para reabrir la estación invernal Tuca con un nuevo plan urbanizable

El Pla Territorial, es explícito que en las zonas de Protección Preventiva (donde se encuentra ubicada la montaña de La Tuca) se podrán realizar proyectos de especial interés estratégico y territorial, como son pistas de esquí y áreas donde se desarrollen complejos deportivos que generen actividad económica y beneficio social.

Tucaran Resort, SL tiene tres directrices básicas: reapertura de la estación, ordenación urbanística de la zona y reactivación económica.

Pero no hay que olvidar a Tuca Malh Blanc, SA, que gracias a los tribunales, porque aún no se han pronunciado sobre su disolución, cuenta con la propiedad de las instalaciones, aún existentes y con las concesiones.

El viento y la nieve azota la fauna aranesa

Vielha.- El temporal extremo que ha azotado este invierno en el Aran conjuntamente con los perros asilvestrados, se han cobrado con una numerosa cantidad de muertes en animales que habitan en las montañas aranesas.

Levantan la calle Arnals de Vielha para poner el conducto de gas

Vielha.- En tres días, cinco trabajadores, acompañados de retro, palas y picos, han levantado, puesto y tapado la nueva conducción de gas.

Los pisos de protección oficial de Vielha

Vielha.- El próximo día 24 de marzo, el ayuntamiento realizará el sorteo de los pisos de protección oficial. De los veinte y tantos pisos, quedan desiertos cinco pisos, que en breve se adjudicarán en la segunda vista. En el ayuntamiento se encuentran las bases para poder optar a uno de ellos.

El procés de regularització d'immigrants arriba a la fi

Els immigrants que viuen a l'Aran, més d'un miler, també han hagut de regularitzar la seva situació. El cas, és que el mercat de treballadors submergit arriba a la seva fi. Molts esperaven a la rotonda de

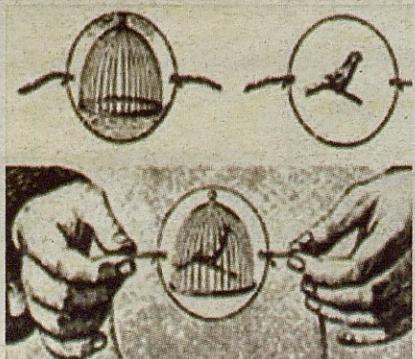
Vielha per a ser contractats per un temps, principalment per empreses del sector de la construcció, segons fonts consultades. Ara això s'acabat perquè el govern espanyol mirarà amb lupa cap a tots els in-

drets i l'Aran és un d'ells tenint en compte que és on es concentra el major nombre de construccions de la demarcació. De fet a tot l'Aran no s'arriben als 200, immigrants que han tramitat els pappers.

S'han presentat a l'estat espanyol, 691.000 peticions de regularització, i a Catalunya 138.500.

Llibertat?

Non pogui pas díder qu'era intelligéncia sigue ua des caracteristiques principaus dera mia persona, més pensi auer plan clar qué vò díder era paraula libertat. Sò hart desénter coma determinadi politics còmbien de forma gratuïta e damb finalitas partidistes eth sentit dera paraula libertat. Se podessa m'agradarie preguntar-les: Libertat vò díder auer de marchar dera tua ciutat gràcies ara especulacion immobiliària? Libertat ei auer de víuer en 30m quadrats quan era madeisha persona qu'ac botge a un burèu de 77m quadrats? Libertat ei auer era obligacion d'amar lhauna de consèrves umanes nomenada BUS o MÈTRO perque damb era famosa zòna verda ja non podem pas agarrar eth nòste veïcul? Libertat ei auer de parlar ua lengua impausada per personnes que non coneishen pas era beresa des cultures? Libertat ei auer de víuer confinat en un otèl que se ditz CARMEL, perque t'an enfonsat era vida? Libertat ei non auer pas dret a coneisher eth 3% dera vertat?

Jo sai quin ei eth significat dera paraula libertat, e vostés? Gràcies açò qu'aguesti senhors nomenten libertat a viatges hè era sensacion d'èster esclau d'ua preson nomenada societat a on era paraula libertat ei eth consòl des illosi.

Fc. Xavier Buscà Garcia Crític

SUBARU
THINK. FEEL. DRIVE.

EL DIA 23 HABRÁ VISTA ORAL SOBRE LA DISOLUCIÓN DE

A JUICIO

Pleito Civil
El ayuntamiento de Vielha interpuso un pleito civil de disolución de la sociedad Tuca Malh Blanc, SA en el 2001. El 23 de mayo de 2005 habrá una vista sobre esta cuestión. Los socios mayoritarios de la empresa han anunciado que recurrirán si no les es favorable.

Querella criminal

Los socios mayoritarios de Tuca Malh Blanc, SA presentaron en mayo de 2003 una querella contra el que era alcalde, Pau Perdices y los pedaneos José A. Atjó y Francisco Vidal y que fue ampliada, pasadas las elecciones, al nuevo alcalde Joan Riu y a Rufino Martínez. Se interpone, según dichos socios, querella por delito societario, por acciones del socio consistorial, por inactividad y por defender los intereses de la sociedad.

Querella consistorial

El ayuntamiento se querelló contra los socios mayoritarios de Tuca por coacciones, injurias y calumnias. El juez decretó sobreseimiento provisional de las presentes actuaciones.

Demandas civiles

El año pasado el ayuntamiento presentó una demanda civil de nulidad de acuerdos sociales correspondientes a una junta de la sociedad y alega que esta disuelta. No hay sentencia.

Ampliación capital

Tuca Malh Blanc amplía su capital en 1 millón de euros. El ayuntamiento de Vielha Mijaran renuncia a la ampliación el 15 de julio de 2003 con lo que pasa a representar el 14% de las acciones y Eusebio Gómez y Carlos Canovas, se hacen con el 86%. El alcalde de Vielha, Joan Riu, manifiesta que al día siguiente todo ese dinero se reinvertió en Bélgica.

Socios de Tuca Malh Blanc paralizarán su reabertura

Piden al ayuntamiento paz y comenzar de nuevo una negociación para reabrir la estación y están dispuestos a hablar con la nueva Tucaran Resort, SL

Reunión de Tuca Malh Blanc, SA el pasado mes de abril.

Raúl Escalona

Betren.- El pasado mes de abril los socios mayoritarios de Tuca Malh Blanc, SA, decidieron convocar una reunión en Betren. El motivo no era otro que explicar en qué situación se encuentra la empresa que está a la espera de recibir una sentencia sobre su disolución y que celebraría vista el 23 de este mes. Los socios mayoritarios tienen claro que Hoque Grupo Inmobiliario, SL se ha hecho con el 70% de los terrenos, de los que pago sólo un 20% como paga y señal, pero también tienen claro que la situación judicial que les hace poseer paralizadas las concesiones de remontes y montes, puede durar, y mucho. La oferta de Tuca Malh Blanc, SA fue clara. "Estrechamos un guante blanco al ayuntamiento, queremos olvidar todo lo sucedido en el pasado, tenemos capital y ganas de abrir Tuca", explica Carlos Canovas.

Tuca Malh Blanc, SA pide

al ayuntamiento que posibilite recursos para poder reabrir la estación pero no a través del PP1 de Betren sino que con otras soluciones inmobiliarias, es decir nuevas recalificaciones lejos de ese lugar, si es necesario.

El alcalde de Vielha, Joan Riu explicó a Quinze que ir por vía judicial no es ningún guante blanco. El alcalde indignado porque como socio, su consistorio no fue invitado a la reunión, dice que debe de esperar a la vista del día 23 de mayo para hacer declaraciones.

Profesores de Tuca en telecabina.

...

y la propiedad privada en platos?

El presidente de la E.M.D., Paco Faure aseguró que la empresa propietaria del PP1 no podrá poner ni un ladrillo sin antes no demostrar haber iniciado la reapertura de la estación. Pero según el registro catastral, no todo es comprar

Plan Parcial 1 en Betren
Hoque Grupo Inmobiliario, SL podrá construir 75 viviendas al hacerse con el PP1 sin necesidad de reabrir Tuca. Pero poner en marcha la estación le permitirá edificar hasta 350 viviendas en 53.000 metros cuadrados.

programa DE PUNTOS

15.000 punts per tal que els bescanviis per un d'aquests mòbils

5.000 punts per tal que els bescanviis per un d'aquests mans llures per al cotxe

Imágenes de móviles y teléfonos fijos.

Avda. Alcalde Calbetó (Rotonda) 25530 Vielha Tel. 973 64 32 01

Telefónica

PHONE LAND

Movistar

TUCA MALH BLANC

Veamos, a quien le Tuca ahora

A estas alturas que Hoque Grupo Inmobiliario ha comprometido 5 hectáreas del Plan Parcial de Betren (PP1), que Fadesa sigue interesada en reabrir la Tuca y que la empresa Tuca Malh Blanc, SA revive y amenaza con frenar la reabertura de la estación a base de recursos si el ayuntamiento no establece negociaciones, a quien le toca ahora?

Ciertamente es una situación complicada. Tuca ha pasado a ser codiciada por los inversores pero sea quien sea el que reabra el complejo debe recordar que no se les permitirá poner ni una sola piedra si no se interviene en el complejo. Sabemos que la inmobiliaria Hoque dispone de todo tipo de profesionales que están estudiando la reabertura de Tuca pero también sabemos que aunque se ha hablado de técnicos de Aspen para hacer los estudios de nieve, nada hay claro. Y es que en los tiempos que corren, no nieva en cotas tan bajas, en Tuca hay poca agua para producir nieve y tiene al lado a la mejor estación del país, Baqueira Beret.

Pero no hay que alarmarse, las intenciones no van sólo por ahí. Se quiere crear un complejo que funcione durante ocho meses al año y que no sea visto como una estación de esquí sino como un centro de actividades de montaña. O como bien se le llamó en cierta ocasión un parque jurásico. A ver a quien le Tuca, ahora.

Sobre las concesiones sobre la utilización de remontes y las autorizaciones de montes, Tuca Malh Blanc, SA, insiste en que mientras no haya una resolución definitiva del recurso derivado del pleito civil interpuesto por el consistorio, continúan vigentes, o dicho de otra forma en propiedad de la empresa.

Mie Ambient no intervendrá para así facilitar las negociaciones

El Consell actuará en Tuca cuando haya acuerdo

Redacció

El Consell Generau d'Aran aplicará su competencia en materia de Mie Ambient sobre la estación de Tuca, cuando el ayuntamiento de Vielha Mijaran considere cerrado el tema y en disposición de iniciar la reabertura del complejo lúdico invernal. El Sindic d'Aran, Carlos Barrera explicó que con todos los equipos de gobierno habidos en el ayuntamiento de Vielha, el Consell siempre ha querido fa-

cilitar las cosas y querer un clima sin tensiones. "De esta forma siempre el ayuntamiento ha podido negociar con los interesados y éstos han podido realizar los estudios pertinentes para reabrir el complejo", explicó Carlos Barrera.

El máximo representante de Aran destacó lo importante que es, que las pretensiones sean equilibradas y coincidió con el alcalde de la capital aranesa en que la única salida para tirar adelante un proyecto de estas características, es la inmobiliaria.

"La estación debe de quedar recogida en el Pla d'Ordenació Territorial y en el Pla Director d'Urbanisme", dijo Barrera, que hizo un llamamiento a que la construcción de nuevas viviendas derivadas de la reabertura de Tuca, no quede aislada de todo el conjunto de la planificación territorial que se está comenzando a elaborar.

"Pienso que todos debemos tener claro que la posible modificación del Plan Parcial 1 (PP1) de Betren debe de encajar en la planificación para los próximos 20 años", manifestó el Sindic.

ABIERTO DE OREJAS

Llevamos tanto tiempo abriendo orejas, los medios de comunicación, que nos molestan hasta para dormir. De nuevo el tema Tuca vuelve a ser noticia, caramba. Aunque en esta ocasión lejos de las elecciones municipales. Habrá algo de cierto ahora?

Pues mire usted, no lo sé. Si que es verdad que un grupo de empresas ha comprado el 70 por ciento de los terrenos del PP1 o Plan Parcial de Betren, aunque solo ha pagado el 20 por ciento de su valor y entregará el resto en septiembre. Pero también es verdad que Tuca Malh Blanc, SA, aún existe, aunque está a la espera de una sentencia del tribunal sobre si se debe de disolver o no, por un pleito puesto por el ayuntamiento de Vielha.

El caso es que, si uno tiene los terrenos del PP1 y el otro, gracias a nuestra veloz justicia, retenidas las concesiones de montes y remontes, habrá boda ahora que todo el mundo puede casarse y hasta los ayuntamientos pueden oficializarlas?

La concesión de remontes caducada y las de montes aún en vigor

En lo que se refiere a las concesiones de los arrastres, fueron transmitidas de Tuca Valle de Aran, SA a Tuca Malh Blanc, SA, mientras que las autorizaciones de monte se constituyeron, las nuevas, en la década de los 80 y ya se hicieron a nombre de la nueva sociedad.

Según Tuca Malh Blanc, SA, la concesión de remontes está caducada pero pendiente de la resolución judicial. Las dos autorizaciones de monte tienen vigencia de 75 años una y de 99 la otra.

SAMARRETES - POLOS - BRODATS - GORRES - PUBLICITAT

SAMARRETTA

www.lasamarreta.com

SAMARRETES - POLOS - BRODATS - GORRES - PUBLICITAT

Gossets mautractadis e sacrificadis ena Anòia.

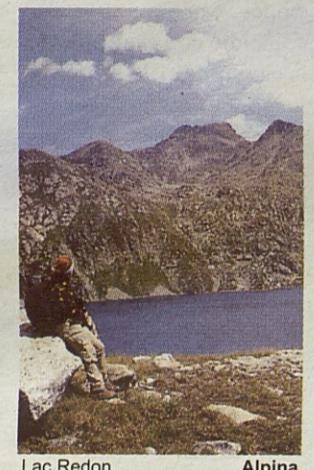
QUE MÁS
Más residencias
El Pla Territorial incita al crecimiento de Les

Les.- El Pla Territorial de l'Alt Pirineu i Aran aconseja un crecimiento residencial en Les y Bossòst principalmente. Les potenciará la construcción de primeras residencias para intentar fijar la población.

Más ocio

Se potenciará el antiguo camino del Pòrt de Vielha

Vielha.- El ayuntamiento de Vielha a manifestado la iniciativa que ha impulsado el consistorio en potenciar el antiguo camino del Pòrt de Vielha. La iniciativa tiene como objetivo atraer al colectivo senderista, principalmente.

Lac Redon. Alpina

Naut Aran con deficiencias

Naut Aran.- Según un informe reciente sobre turismo en el municipio de Naut Aran, se advierte sobre la mala calidad de las vías de comunicación y cierta carencia en los transportes públicos. El estudio recomienda sus mejoras.

Canejan gestionará el seu vedat de caça i segregarà la zona de caça

Canejan.- Gracias a una sentencia recent del Tribunal Superior de Justicia de Catalunya, Canejan podrà gestionar el seu vedat de caça i segregar-lo del vedat d'Aran. El litigio ha durat més de tres anys amb el Consell i la Societat de Caça e Pesca dera Val d'Aran. La zona en qüestió està ben poblada per cabriols, senglars i iards, però Canejan concentra la major part de les caces de cérvols de la zona. Tanmateix, es buscarà un acord amb la societat de caçadors de la Val d'Aran per permetre practicar aquest esport als afiliats d'una i altra entitat en cada un dels vedats.

90.000 firmes enta sauvar a Paco

El espanyol Paco Larrañaga ei condonat a mort en Filipines. Manquen moltes signatures enta conseguir un judicj just.

Empieza la cuenta atrás y el Aran a la expectativa **El Plan Territorial empieza a ser un proyecto**

El anteproyecto de la estrategia organizativa estará cuatro meses sometido a consulta pública

Redacció

Betren.- Ya se ha presentado en el Val d'Aran el anteproyecto del Pla Territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran, y las sensaciones obtenidas no son nada clarividentes; mientras unos se alegran de las expectativas a medio-largo tiempo, otros juntan las cejas escépticos de los objetivos y futuras obligaciones y deberes. El Plan establece un planteamiento urbanístico activo con el sol urbanizable, establece una normativa a instalaciones en terrenos no urbanizables, en definitiva, propone una normativa en la transformación del terreno en paisajes rurales. Para el Aran se contemplan tres ejes principales, primero se prevé la segregación de la n-230, en segundo lugar un acondicionamiento del puerto de la Bonaigua y por último el mantenimiento de la red local que estructura el sistema local.

Presentación del anteproyecto del Alt Pirineu y Aran.

Iniciativas aranesas**Esfuerzos para la mejora de la hostelería aranesa**

Vielha.- El Consell Generau d'Aran ha firmado un convenio con la Escuela d'Ostalaria dera Val d'Aran potenciando así poder mejorar, consolidar y aumentar el personal del sector en el Val. El convenio firmado concreta tres mil euros anuales para la escuela de hostelería y garantías sociales del ramo.

La Val d'Aran apuesta fuerte para tener una etapa del Tour de Francia

La candidatura que ha presentado el Consell Generau ante la organización del Tour propone un final de etapa en el Pla de Beret. Aran tiene posibilidades.

Mès de trenta gossets desapareishudi enes darrèri ans

Vielha.- Avalon, era associació protectora d'animes dera Val d'Aran a manifestat qu'a constància dera desaparicion de més de trenta cans damb propietaris es asseguren que cap des desaparicions an segut fortuites. Segontes eth president dera associacion Carlos Montero, es desaparicions augmenten des que se barrèc era perrera municipau en an

Salardú celebre era II hèira, Caçaran

Salardú.- El pròplieu 28 de mai eth parçan de Salardú acullerà eth dusau certamen dera hèira de caça Caçaran. Pendent era dimenjana i aurà exposicion deth sector e diuères activitats ar aire leure, atau coma ua conferència sus es accidents en carretera produïdi pera fauna e ua exhibicion de can a trailha.

90.000 firmes enta sauvar a Paco

El espanyol Paco Larrañaga ei condonat a mort en Filipines. Manquen moltes signatures enta conseguir un judicj just.

BUSCA AQUEST SÍMBOL

PRODUCTE INTERMARCHÉ

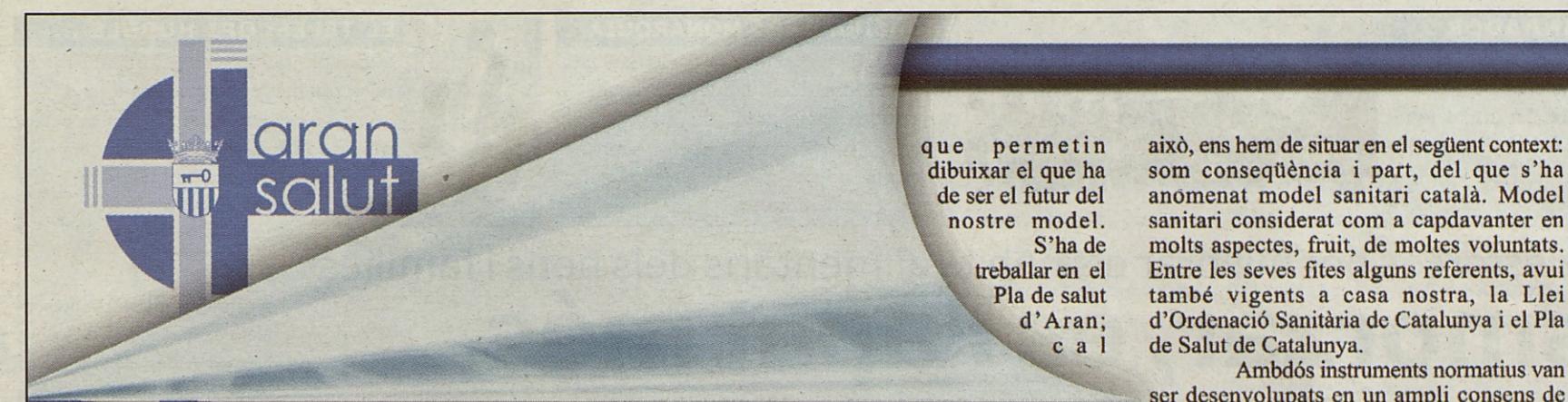
Estalvia en preu, no en qualitat

Tens més de 1.300 productes per a estalviar tot l'any

Sempre hi ha una raó per preferir INTERMARCHÉ

INTERMARCHÉ
Los Mosqueteros

AV. PIRINEUS, S/N 25620 TREMP
TEL. 973 652 900

que permetin dibuxar el que ha de ser el futur del nostre model. S'ha de treballar en el Pla de salut d'Aran; c a l

això, ens hem de situar en el següent context: som conseqüència i part del que s'ha anomenat model sanitari català. Model sanitari considerat com a capdavant en molts aspectes, fruit de moltes voluntats. Entre les seves fites algunes referents, avui també vigents a casa nostra, la Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya i el Pla de Salut de Catalunya.

Ambdós instruments normatius van ser desenvolupats en un ampli consens de les diferents forces polítiques i socials.

Aquest taramà va presidir en tot moment el desenvolupament i modernització d'un sistema sanitari marcat per profundes mancances, però arrelat al teixit d'una societat civil rica i plural. I de ben segur és aquesta pluralitat i aquest consens els que van permetre l'avenció del model.

Avui, a l'Aran es vol avançar cap un model amb trets diferencials propis. Per aquest avenc, per aquest repte de tots, necessitem un debat seriós, rigorós, sense demàgia, un debat allunyat del discurs de l'anècdota o del temor. Tenim l'oportunitat de ser innovadors, de fet ja ho estem sent.

D esprés d'haver assumit el Consell Generau d'Aran els traspasos de competències en matèria de salut i benestar com expressió d'autogovern, es va manifestar la necessitat d'avançar cap un model sanitari i social propi, es a dir, un model que reflectís la realitat d'Aran.

El primer pas que es va realizar, va ser la creació del Servici Aranés dera Salut (SAS). El SAS esdevé així l'Administració sanitaria a la Val d'Aran, sota les directrius

Servici Aranes dera Salut-AranSalut Un model, dues realitats

del Consell Generau d'Aran i d'accord amb el marc de política sanitaria estableert per la Generalitat de Catalunya.

La voluntat d'autogovern i la pròpia realitat dels recursos existents van dibuxar l'oportunitat d'avançar cap un model de salut i benestar amb trets d'identitat propis.

La voluntat d'autogovern i la pròpia realitat dels recursos existents van dibuxar l'oportunitat d'avançar cap un model de salut i benestar amb trets d'identitat propis.

Després d'aquesta primera etapa, ens podem preguntar: ¿quina és avui la realitat dels serveis i els recursos de l'àmbit sanitari i social que han estat traspasats pel Govern de la Generalitat de Catalunya al Consell Generau d'Aran, al Govern d'Aran? ¿Quines són les dimensions reals del nostre model i el paper que li correspon a cadascú dins del mateix?

Es el nostre, un model d'avenc, amb un plantejament de futur i per tal de no confondre els termes, hem de separar el paper de l'Administració "Servici Aranés dera Salut", del paper de la provisió dels serveis "Aran Salut" (l'hospital), per simplificar el llenguatge, cal diferenciar el qui és l'administració del qui és l'hospital.

Hem de ser consequents. Una Administració pròpia, un model de salut i benestar amb trets d'identitat propis, en territori, en població i en recursos, requereix i hem de ser capaços desenvolupar els mecanismes propis d'una Administració.

Fe front a les necessitats des de la proximitat, vol dir dotar i creure, en una estructura que permeti analitzar les necessitats i donar respostes, que permeti apropar les solucions i que dinamitzi els recursos.

Cal per tant, de potenciar i omplir de contingut l'estructura del Servici Aranés dera Salut (SAS), en els àmbits de la planificació i de la salut pública, les seves línies tècniques, amb la finalitat de poder treballar en profunditat per tal de disposar dels instruments de planificació de serveis

implementar un projecte de salut comunitària; cal avançar en una reorientació de la salut pública i cal estructurar el propi marc competencial, el paper de la pròpia Administració sanitaria i social pública. Tots ells són els instruments que defineixen la política sanitària d'un país. I per aquesta tasca, cal promoure la participació i col·laboració de tots, professionals i ciutadans.

Aquest ideari, ha de tenir una traducció pràctica en el model d'atenció que el proveïdor de serveis haurà d'implementar. El Pla estratègic del SAS haurà de definir

però, en un exercici de prudència, hi avancem progressivament, perquè la experiència, ens diu que els canvis dràstics, gairebé mai han estat factibles, però alhora hem de ser conscients que el immobilisme acaba sempre sent un obstacle i a tots plegats ens toca fer un exercici de responsabilitat i de reflexió per centrar i trobar el just equilibri entre les expectatives i la realitat.

La salut, el benestar és un dret fonamental i l'administració sanitaria i social n'ha de ser el seu garant. D'aquí, que hi hem de vetllar plegats. La salut, no pot ser l'objecte del debat, ho ha de ser la política sanitària. Hi ha de ser-ho en el lloc més adequat. Hem de vetllar pels valors, perquè en són la referència.

Fem per últim, una mirada endarrere per recordar els orígens, el programa sanitari Val d'Aran (PSVA) que va ser capdavant en el seu temps. Avui de nou, hi ha l'oportunitat per tornar a ser un referent pel conjunt del sistema sanitari, per avançar en un model que parteix dues passes per davant d'allà on venim. Hem de generar confiança i sumar esforços per enriquir un projecte de tots, on tothom si poguera veure reflectit.

Francesc Fernández
Director Servici Aranés dera Salut

on la proximitat, l'accessibilitat i la integralitat siguin un compromís de tots.

Per entendre tot

UN CAEI GUANHADOR

Eth CAEI Guanhera era 22 Liga Catalana d'esquí absolut (inf. + juv. + sen) amb 2113 punts contra es 2108 de LMCE.

BAQUEIRA E ERA MONARQUIA

Una des milors promocions de Baqueira Beret ath long dera sua història a segut, sens dubte, es visites des diuèrsi membres dera Casa Reau e encara que hè temps qu'es Reis non la visiten, aguesta seguis siguiente era numero ua.

EL TELESCOPI HUBBLE ...

... cumplis quinze ans en orbita. Eth telescopi mès conegut ena tèrra a mercat fòrça ena investigacion espacial. Mès era NASA seguis estudiant era possiblitat de sauvat ath telescopi e tornar-lo tara tèrra.

BREUS

Arata Isozaki farà la presentació de la maqueta dels nous banys d'Arties, el proper 15 de maig. Aquest acte tindrà lloc a l'església romànica de Sant Joan d'Arties. El projecte del complexe d'Isozaki inclou un hotel de cinc estrelles, uns espais condicionats per congressos, xerrades, exposicions i un espai termal dividit en dos; un de privat, o sia, pels clients, i un més públic. El balneari comptarà amb una extensió de dos mil metres quadrats.

El SAS fa esforços per millorar els hàbits alimentaris dels nens i famílies **L'esmorzar, és l'àpat més important de tot el dia**

Es presenta "La Guia. L'alimentació saludable en l'etapa escolar", una eina pels pares i mares

Redacció

El Servici Aranés dera Salut en col·laboració amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya convoca el dia 9 de maig, als pares, mares i mestres a una xerrada col·loqui dirigit per Gemma Salvador, dietista del Programa d'Alimentació i Nutrició i del Programa d'Educació per a la Salut i l'Escola.

En la línia de treball per millorar els hàbits alimentaris dels nens i famílies, junt amb activitats d'educació que es porten a terme a l'escola, aquest acte forma part de la tasca de Promoció de la Salut que realitza el Servici Aranés dera Salut.

A l'acte es va parlar sobre els punts crítics en l'alimentació dels escolars, tot resolent dubtes plantejats pels assistents.

També es va donar principal importància en l'esmorzar, ressaltant la seva funció i la necessitat de donar-li protagonisme com a àpat imprescindible, i de obligatòria qualitat. Per a poder millorar l'equilibri dels àpats es varen explicar diferents estratègies útils als pares i mares.

Al migdia Gemma Salvador es va reunir amb els responsables dels menjadors escolars i amb representants dels pares i mares i d'escoles, per participar en la presentació, com a pri-

mícia, d'una guia elaborada pel Servici Aranés dera Salut en col·laboració amb el Departament d'Ensenyament i el Departament de Salut de la Generalitat que porta per títol,

"Guia. L'alimentació saludable en l'etapa escolar". Aquesta nova eina alimentaria té com a objectiu oferir una solució a les famílies i a les escoles per a la revisió de les planifi-

cacions alimentaries i promoure hàbits en el mateix sentit, saludables entre la població infantil i juvenil. Hàbits que son importants implantar a certes edats.

L'hàbit de menjar, l'hàbit més important.

OBJECTIUS

El Servici Aranés dera Salut pretén arribar a tots els pares i mares, a col·lectius de professionals (escoles, serveis infantils...) i als mateixos joves, mitjançant la publicació de la "Guia".

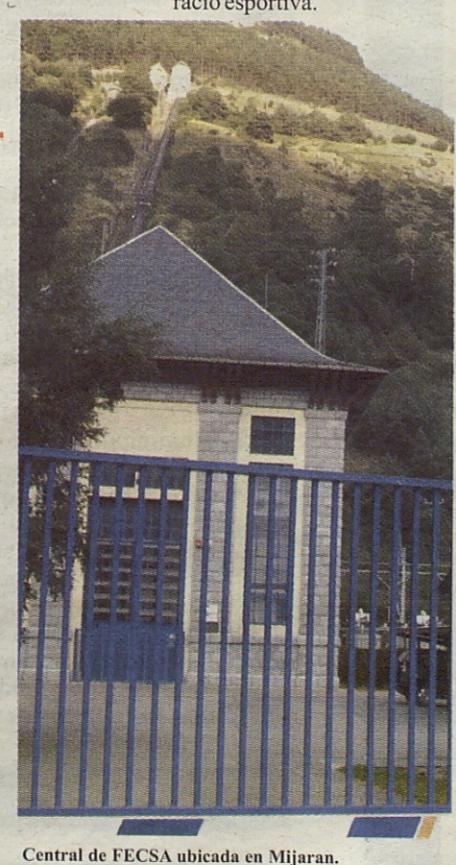
L'alimentació saludable en l'etapa escolar, un model alimentari que els ajuda a créixer amb salut i qualitat de vida. L'hàbit de menjar o no, és un problema actual i crític.

L'hàbit de menjar, l'hàbit més important.

Era codina aranesa tipica e tradicionau en Barcelona

Vielha.- Era Val d'Aran participarà, de mans de Turisme Val d'Aran, aquest an en "An dera Gastronomia de Catalunya" que se celebrarà en Barcelona, en Mercat de Santa Catarina. Es dates deth nomenat ahèr aurà lòc entre eth 5 e eth 11 de junh.

Aguest ahèr preten apropar era diuersitat dera gastronomia catalana ath mon. Eth dia deth barrament, er estand der Turisme, Val d'Aran repartirà mil raciones d'olha aranesa.

Central de FECSA ubicada en Mijaran.

INCORPÓRATE A NUESTRO EQUIPO

Ribera, Centro Comercial del Hogar, busca personal para almacén y ferretería. Podéis dirigiros a las oficinas de Ribera en el Polígono Industrial de Mijaran. También podéis concertar cita llamando al teléfono 973 64 14 60, (Horario de oficina)

RIBERA

Er Ajuntament de Vielha paralize eth bastiment de dues minicentraus de Fecsa - Endesa

Vielha.- Er Ajuntament de Vielha denegat eth permis d'òbres entath bastiment per part de Fecsa - Endesa de dues mini centraus en arriu Nere, per non auer er estudi de besonh der impacte ambiental. Ademès, eth baile de Vielha Joan Riu a manifestat qu'er Ajuntament de Vielha serà fòca seriós enes tràmits previstí entà dar e dotar de toti es pappers en aguesta actuació.

Riu manifèste qu'entà realizar dus bastiments, aurà tanben de regir-se e complir era normativa urbanistica, un informe e era autorizacion dera conselleria de Medi Ambient, de Cultura, dera Agència Catalana dera Aigua e un estudi paleontologic e un estudi paisatgistic, a mès d'estar es expedients a informacion publica.

L'estatut

editorial

Aques mes, eth Quinze a volut confrontar opinions, saber çò què ei viu ena politica catalana sus er encaishament dera Val d'Aran en nau Estatut de Catalunya. Toti es partits politics catalans an segut convidadi a participar, mès eth president Pasqual Maragall, er expresident Jordi Pujol e eth subdelegat deth govèrn Joan Rangel per motius professionalaus a darrera ora non an podut participar, mès son convidadi entara pròpieu amassada.

Gràcies a toti es qu'an participat, e gràcies a toti aqueri qu'an hèt possible er apropament des opinions as inquietuds des aranesi.

"L'equilibri territorial, la reorganització administrativa, el finançament local i l'atenció a les especificitats i llibertats de la Val d'Aran, són qüestions tan fonamentals per a Catalunya"

TEMPS DE CANVIS

Vivim temps de canvis. El procés de globalització, la revolució tecnològica, el creixement de la UE i l'impuls de grans moviments migratoriis, han generat un context de transformacions a nivell mundial, de canvis accelerats que incideixen sobre el mercat, les institucions i les societats.

En definitiva, sobre el dia a dia de les persones. A aquest context de canvis globals, cal afegir-hi aspectes propis del nostre país, com la progressiva incorporació de la dona al món laboral, l'enveliment demogràfic i tota una sèrie de particularitats econòmiques, productives, territorials, socials i culturals. Tot aquest conjunt de canvis i necessitats emergents, comporta nous i importants reptes als quals cal donar resposta si volem un futur de benestar i llibertat. I és en aquest punt que ens plantegem l'interrogant de si els instruments polítics actuals són adients per a afrontar com cal aquestes transformacions.

L'anàlisi de la situació, de les dades, l'experiència dels darrers 25 anys, portà al conjunt de partits politics catalans a bona part de la societat civil, a impulsar l'elaboració d'un nou Estatut d'Autonomia i un nou sistema de finançament que corregis els dèficits dels anteriors i replanteja l'encaixa de Catalunya a l'Estat espanyol.

Però també, no menys important, posa sobre la taula replantejar Catalunya portes endins. L'equilibri territorial, la reorganització administrativa, el finançament local i l'atenció a les especificitats i llibertats de la Val d'Aran, són qüestions tan fonamentals per a Catalunya com ho pugui ser les relacions amb l'Estat o amb Europa.

En la conjuntura actual, per coherència i responsabilitat de país, és imprescindible trobar i garantir els mecanismes que reconeguin la Val d'Aran com el territori especial que és.

El nou Estatut no pot oblidar aquesta realitat.

EL PAÍS D'ARAN

Les institucions, tenim el deure i el compromís de donar suport al nostre territori i, en conseqüència, a totes aquelles iniciatives encaminades al desenvolupament econòmic, social i cultural. Es evident que el nou Estatut de Catalunya ha de recollir la situació del país d'Aran. L'Aran és un territori amb una realitat històrica, institucional, cultural i lingüística específica, recollida ja en el primer Estatut de Catalunya de la Generalitat recuperada i, posteriorment, desenvolupada a través de l'anomenada Llei d'Aran. Per proximitat geogràfica i històrica amb l'Aran, les comarques de Lleida han estat sempre sensibles al fet aranès, la seva llengua, la seva cultura i les seves institucions.

Crec que, des de la Diputació de Lleida, n'hem donat moltes més que evidents de col·laboració en tots els camps i àmbits de progrés de la val. Per tant, entenem millor que ningú les reivindicacions araneses, perquè l'objectiu lògic i natural d'aquestes reclamacions no és altre que el d'adquirir uns recursos que contribueixin a un major desenvolupament i benestar del poble aranès.

Aprofitant la redacció del nou Estatut, doncs, el país d'Aran, les seves institucions i seu Consell Generau al capdavant, cerquen de fixar un encaix amb el qual el poble aranès s'hi senti plenament identificat en tant que realitat històrica.

"El nostre Parlament té el deure de recollir en l'articulat del nou Estatut de Catalunya la veu i el sentir del poble Aranès."

Diputació de Lleida

Isidre Gavin

PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ DE LLEIDA

Ponents de la comissió redactora de l'estatut

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

El vinent Estatut d'Autonomia recull de manera molt gasiva i escassa la realitat de l'Aran. Aquesta situació canviará del tot amb el nou Estatut: els treballs en primera lectura suposen ja un plantejament substancialment diferent. En el Títol Preliminar, l'article relatiu a les llengües oficials en el seu apartat tercer reconeix que la llengua occitana en la seva variant aranesa és també oficial a l'Aran, qüestió que és més endavant completada en el Títol de Drets i Deures amb un tractament de la llengua aranesa en paral·lel al tractament que rep el català, molt lluny doncs d'aquell tractament com a paraula que fa l'estatut actual.

El Grup Socialista-CpC ha aportat a la Ponència els textos que ara figuren en primera lectura sobre el reconeixement de l'Aran i sobre les seves institucions i règim especial, i val a dir que cap altre grup ho ha fet. El primer figura en el Títol Preliminar i subratlla el reconeixement de l'Aran com “una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”. Els altres articles figuren en el Títol de Institucions, capítol VII i afecten a les institucions pròpies, el règim electoral, el finançament i actualització del règim especial, un cop aprovat el nou estatut. Igual que passa amb l'estatut, aquests 25 anys passats -tot i que en el cas de la llei d'Aran CiU triguerà més de deu anys a complir el mandat estatutari i aprovar-la- han de servir per aprofitar l'experiència, avançar en el reconeixement col·lectiu i institucional i dotar-nos dels instruments adequats per garantir més i millors serveis a la ciutadania aranesa i catalana.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

L'Aran és un territori amb una història, cultural i llengua pròpies, i per tant també ha de disposar d'unes institucions pròpies reconegudes en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en el que estem treballant. L'Aran hi ha de ser present i per això disposarà d'un capítol propi dins del Títol d'Institucions de l'Estatut, on ha de quedar reflectida la seva especificitat organitzativa i administrativa i la caracterització de les seves institucions d'autogovern.

El nou Estatut ha d'assegurar l'autonomia de l'Aran per gestionar i ordenar els assumptes públics que facin referència a la diversitat cultural, lingüística, social i econòmica d'aquest territori.

El text estatutari ha de preveure que la institució de govern de l'Aran, el Consell Generau d'Aran, haurà de ser escollida mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

A més cal una llei emanada del Parlament de Catalunya que reguli el funcionament i continguts competencials dels òrgans de Govern aranesos: Consell Generau d'Aran i Sindic Generau d'Aran. A més a través d'aquesta o una altra llei, cal que les transferències recollides a la Llei de Règim Especial de l'Aran 16/1990 siguin efectivament portades a terme, així com estudiar un nou llistat de competències i serveis susceptibles de transferència o delegació.

També caldrà tenir en compte el finançament just i necessari per tal de realitzar aquestes competències o serveis.

El Parlament haurà de prendre el compromís de respectar i defensar les Institucions araneses, ser garant de la seva autonomia, i promoure i protegir el reconeixement de la seva singularitat cultural, social, política i econòmica.

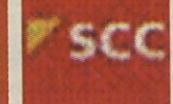
“La situació dels aranesos, s'ha vist enterolida per les contradiccions del Govern “

Un dels temes cabdals del Govern tripartit per la present legislatura sembla ser la reforma territorial de Catalunya, N'han fet una qüestió vital pel futur de Catalunya, més per mantenir l'opinió pública allunyada dels veritables i greus problemes que pateix Catalunya que per una necessitat real pel nostre país. El cas de la Val d'Aran crida especialment l'atenció, donat que el Govern tripartit no es posa d'acord en aquesta qüestió, doncs les discussions i contradiccions entre els Consellers Joan Saura, Joaquim Nadal i Joan Carretero semblen inacabables. Amb quina credibilitat poden fer creure als catalans la necessitat d'una nova reorganització territorial a Catalunya, si ni tan sols tenen clar quina ha de ser l'encaixa de la Val d'Aran en aquest nou i fantàstic Estatut? No estem tornant a crear un problema i un conflicte alli on no l'havia? L'actual Estatut de Catalunya satisfa en menor o major grau als ciutadans de la vall. En l'article 3.4 recull que “la parla aranesa serà objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció” i la disposició addicional primera ensamenta que “en el marc de la Constitució i del present Estatut, seran reconegudes i actualitzades les peculiaritats històriques de l'organització administrativa interna de la Val d'Aran”.

Per altra banda, cal tenir present que la Llei sobre el Règim Especial de la Val d'Aran preveu la reforma del mateix i en conseqüència estem enfront d'una estructura o concepció dinàmica de la peculiaritat històrica de la Val d'Aran amb una identitat pròpia que no pot ni vol ser engolida per una estructura comarcal per l'encaixament d'uns consellers. La situació actual dels aranesos envers la seva llengua i les seves tradicions culturals i polítiques reconegudes expressament per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, generador d'una situació pacífica, s'ha vist enterolida per les continues contradiccions del Govern tripartit de Catalunya. En definitiva, aquest escrit no pretén altra cosa que ser una reflexió sobre l'actual funcionament del Govern de la Generalitat: ineficiència, contradiccions i un pas enda-

Grup Socialista -CpC

Lídia Santos

Esquerra Republicana de Catalunya

Teresa Aragonès

Partit Popular

Jordi Montanya

CAÇARAN

II au FIRA DE CACA

ORGANISE: SOCIETAT DE CAÇA E PESCA DE LA VAL D'AARAN

28 e 29 de Mai de '05
de 10.00 ores enquis 20.00 ores. Sala Polivalenta de SALARDÚ

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

El vinent Estatut d'Autonomia recull de manera molt gasiva i escassa la realitat de l'Aran. Aquesta situació canviará del tot amb el nou Estatut: els treballs en primera lectura suponen ja un plantejament substancialment diferent. En el Títol Preliminar, l'article relatiu a les llengües oficials en el seu apartat tercer reconeix que la llengua occitana en la seva variant aranesa és també oficial a l'Aran, qüestió que és més endavant completada en el Títol de Drets i Deures amb un tractament de la llengua aranesa en paral·lel al tractament que rep el català, molt lluny doncs d'aquell tractament com a paraula que fa l'estatut actual.

El Grup Socialista-CpC ha aportat a la Ponència els textos que ara figuren en primera lectura sobre el reconeixement de l'Aran i sobre les seves institucions i règim especial, i val a dir que cap altre grup ho ha fet. El primer figura en el Títol Preliminar i subratlla el reconeixement de l'Aran com “una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”. Els altres articles figuren en el Títol de Institucions, capítol VII i afecten a les institucions pròpies, el règim electoral, el finançament i actualització del règim especial, un cop aprovat el nou estatut. Igual que passa amb l'estatut, aquests 25 anys passats -tot i que en el cas de la llei d'Aran CiU triguerà més de deu anys a complir el mandat estatutari i aprovar-la- han de servir per aprofitar l'experiència, avançar en el reconeixement col·lectiu i institucional i dotar-nos dels instruments adequats per garantir més i millors serveis a la ciutadania aranesa i catalana.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

L'Aran és un territori amb una història, cultural i llengua pròpies, i per tant també ha de disposar d'unes institucions pròpies reconegudes en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en el que estem treballant. L'Aran hi ha de ser present i per això disposarà d'un capítol propi dins del Títol d'Institucions de l'Estatut, on ha de quedar reflectida la seva especificitat organitzativa i administrativa i la caracterització de les seves institucions d'autogovern.

El nou Estatut ha d'assegurar l'autonomia de l'Aran per gestionar i ordenar els assumptes públics que facin referència a la diversitat cultural, lingüística, social i econòmica d'aquest territori.

El text estatutari ha de prever que la institució de govern de l'Aran, el Consell Generau d'Aran, haurà de ser escollida mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

A més cal una llei emanada del Parlament de Catalunya que reguli el funcionament i continguts competencials dels òrgans de Govern aranesos: Consell Generau d'Aran i Sindic Generau d'Aran. A més a través d'aquesta o una altra llei, cal que les transferències recollides a la Llei de Règim Especial de l'Aran 16/1990 siguin efectivament portades a terme, així com estudiar un nou llistat de competències i serveis susceptibles de transferència o delegació.

També caldrà tenir en compte el finançament just i necessari per tal de realitzar aquestes competències o serveis.

El Parlament haurà de prendre el compromís de respectar i defensar les Institucions araneses, ser garant de la seva autonomia, i promoure i protegir el reconeixement de la seva singularitat cultural, social, política i econòmica.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

El vinent Estatut d'Autonomia recull de manera molt gasiva i escassa la realitat de l'Aran. Aquesta situació canviará del tot amb el nou Estatut: els treballs en primera lectura suponen ja un plantejament substancialment diferent. En el Títol Preliminar, l'article relatiu a les llengües oficials en el seu apartat tercer reconeix que la llengua occitana en la seva variant aranesa és també oficial a l'Aran, qüestió que és més endavant completada en el Títol de Drets i Deures amb un tractament de la llengua aranesa en paral·lel al tractament que rep el català, molt lluny doncs d'aquell tractament com a paraula que fa l'estatut actual.

El Grup Socialista-CpC ha aportat a la Ponència els textos que ara figuren en primera lectura sobre el reconeixement de l'Aran i sobre les seves institucions i règim especial, i val a dir que cap altre grup ho ha fet. El primer figura en el Títol Preliminar i subratlla el reconeixement de l'Aran com “una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”. Els altres articles figuren en el Títol de Institucions, capítol VII i afecten a les institucions pròpies, el règim electoral, el finançament i actualització del règim especial, un cop aprovat el nou estatut. Igual que passa amb l'estatut, aquests 25 anys passats -tot i que en el cas de la llei d'Aran CiU triguerà més de deu anys a complir el mandat estatutari i aprovar-la- han de servir per aprofitar l'experiència, avançar en el reconeixement col·lectiu i institucional i dotar-nos dels instruments adequats per garantir més i millors serveis a la ciutadania aranesa i catalana.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

L'Aran és un territori amb una història, cultural i llengua pròpies, i per tant també ha de disposar d'unes institucions pròpies reconegudes en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en el que estem treballant. L'Aran hi ha de ser present i per això disposarà d'un capítol propi dins del Títol d'Institucions de l'Estatut, on ha de quedar reflectida la seva especificitat organitzativa i administrativa i la caracterització de les seves institucions d'autogovern.

El nou Estatut ha d'assegurar l'autonomia de l'Aran per gestionar i ordenar els assumptes públics que facin referència a la diversitat cultural, lingüística, social i econòmica d'aquest territori.

El text estatutari ha de prever que la institució de govern de l'Aran, el Consell Generau d'Aran, haurà de ser escollida mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

A més cal una llei emanada del Parlament de Catalunya que reguli el funcionament i continguts competencials dels òrgans de Govern aranesos: Consell Generau d'Aran i Sindic Generau d'Aran. A més a través d'aquesta o una altra llei, cal que les transferències recollides a la Llei de Règim Especial de l'Aran 16/1990 siguin efectivament portades a terme, així com estudiar un nou llistat de competències i serveis susceptibles de transferència o delegació.

També caldrà tenir en compte el finançament just i necessari per tal de realitzar aquestes competències o serveis.

El Parlament haurà de prendre el compromís de respectar i defensar les Institucions araneses, ser garant de la seva autonomia, i promoure i protegir el reconeixement de la seva singularitat cultural, social, política i econòmica.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

El vinent Estatut d'Autonomia recull de manera molt gasiva i escassa la realitat de l'Aran. Aquesta situació canviará del tot amb el nou Estatut: els treballs en primera lectura suponen ja un plantejament substancialment diferent. En el Títol Preliminar, l'article relatiu a les llengües oficials en el seu apartat tercer reconeix que la llengua occitana en la seva variant aranesa és també oficial a l'Aran, qüestió que és més endavant completada en el Títol de Drets i Deures amb un tractament de la llengua aranesa en paral·lel al tractament que rep el català, molt lluny doncs d'aquell tractament com a paraula que fa l'estatut actual.

El Grup Socialista-CpC ha aportat a la Ponència els textos que ara figuren en primera lectura sobre el reconeixement de l'Aran i sobre les seves institucions i règim especial, i val a dir que cap altre grup ho ha fet. El primer figura en el Títol Preliminar i subratlla el reconeixement de l'Aran com “una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”. Els altres articles figuren en el Títol de Institucions, capítol VII i afecten a les institucions pròpies, el règim electoral, el finançament i actualització del règim especial, un cop aprovat el nou estatut. Igual que passa amb l'estatut, aquests 25 anys passats -tot i que en el cas de la llei d'Aran CiU triguerà més de deu anys a complir el mandat estatutari i aprovar-la- han de servir per aprofitar l'experiència, avançar en el reconeixement col·lectiu i institucional i dotar-nos dels instruments adequats per garantir més i millors serveis a la ciutadania aranesa i catalana.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

L'Aran és un territori amb una història, cultural i llengua pròpies, i per tant també ha de disposar d'unes institucions pròpies reconegudes en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en el que estem treballant. L'Aran hi ha de ser present i per això disposarà d'un capítol propi dins del Títol d'Institucions de l'Estatut, on ha de quedar reflectida la seva especificitat organitzativa i administrativa i la caracterització de les seves institucions d'autogovern.

El nou Estatut ha d'assegurar l'autonomia de l'Aran per gestionar i ordenar els assumptes públics que facin referència a la diversitat cultural, lingüística, social i econòmica d'aquest territori.

El text estatutari ha de prever que la institució de govern de l'Aran, el Consell Generau d'Aran, haurà de ser escollida mitjançant sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

A més cal una llei emanada del Parlament de Catalunya que reguli el funcionament i continguts competencials dels òrgans de Govern aranesos: Consell Generau d'Aran i Sindic Generau d'Aran. A més a través d'aquesta o una altra llei, cal que les transferències recollides a la Llei de Règim Especial de l'Aran 16/1990 siguin efectivament portades a terme, així com estudiar un nou llistat de competències i serveis susceptibles de transferència o delegació.

També caldrà tenir en compte el finançament just i necessari per tal de realitzar aquestes competències o serveis.

El Parlament haurà de prendre el compromís de respectar i defensar les Institucions araneses, ser garant de la seva autonomia, i promoure i protegir el reconeixement de la seva singularitat cultural, social, política i econòmica.

“una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles”

El vinent Estatut d'Autonomia recull de manera molt gasiva i escassa la realitat de l'Aran. Aquesta situació canviará del tot amb el nou Estatut: els treballs en primera lectura suponen ja un plantejament substancialment diferent. En el Títol Preliminar, l'article relatiu a les llengües oficials en el seu apartat tercer reconeix que la llengua occitana en la seva variant aranesa és també oficial a l'Aran, qüestió que és més endavant completada en el Títol de Drets i Deures amb un tractament de la llengua aranesa en paral·lel al tractament que rep el català, molt lluny doncs d'aquell tractament com a paraula que fa l'estatut actual.

El Grup Socialista-CpC ha aportat a la Ponència els textos que ara figuren en primera lectura sobre el reconeixement de l'Aran i sobre les seves institucions i règim especial, i val a dir que cap altre grup ho ha fet. El primer figura en el Títol Preliminar i subratlla el reconeixement de l'Aran com “una realitat nacional fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels

www.habitataran.com

ARAN.- Se vende casa a pie de pistas con todo lujo. De particular a particular.

Notodoesloque parece!!

Déjeseaconsejarpor profesionalesenla compra oventadesuhogaren laVald'Aran.

Confieen:

Habitat Aran Consulting inmobiliari

Gausac
Residencial LA SANTETA de Gausac
Último apartamento en venta

Betlan
Pleita Residential Betlan INFASC
Dos o tres dormitorios. Vistas Excepcionales

Vielha
Casa aranesa con jardín privado. Cuatro dormitorios.

Tanau
Apts. 1/2/3 dorm. Cota 1.700 Baqueira A 50m. del telesilla.

Vielha
CONJUNTO RESIDENCIAL Bergas XXI VIELHA
Próxima Construcción Viviendas Unifamiliares

Mont
Pleta d'Argineu MONTE
Próxima Construcción

Arròs
Antiguo Coto-Mansión Grandes Espacios e Intimidad

Garòs
Casa Unifamiliar 4 dorm., parking ind. Oportunidad única

Plaça Coto Marzo, 7 - 25530 VIELHA (detrás iglesia) - Tel. 973 64 26 25

"Ya no trabajamos a tres turnos", está a punto de producirse

Probable paralización del segundo túnel de Vielha

Fomento no contempla aumentar el coste ni la paralización del túnel Juan Carlos I y insta a la UTE a cumplir lo acordado

Vielha.- La previsión de las constructoras del nuevo túnel de Vielha era terminar la galería principal a mediados del mes de febrero del año que viene, pero gracias a los retrasos en la tramitación administrativa de la obra, según la UTE, puede hacer imposible el éxito de la obra en el tiempo estimado y pudiendo alargar varios meses o años más la finalización de la misma. El Ministerio de Fomento, por su parte instó a la UTE a "que continúen los trabajos, según lo acordado en el contrato en cuanto a pre-

Un aumento de presupuesto de 15 millones de euros
Desde que la UTE puso en conocimiento el posible retraso del segundo túnel de Vielha, han despedido a veinte trabajadores, realizando así sólo los trabajos que están permitidos hacer según los permisos que tienen en posesión.

De la euforia del "cale" a la desesperación.

Eth dia des Esquades der ABP d'Aran
Betren.- Er ABP dera Val d'Aran celebrèc eth passat dia vint-e- dos eth dia des Esquadres. Aguest an se dèc reconeisement a un mosso per ua actuacion dehòra dera Val de salut publica, e a quate pompiers deth còs de Saragossa per ua actuacion en un accident.

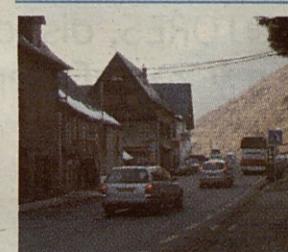
Es Pompiers e es Mossos d'Aran guanhèren eth campeonat de fòtbol sala e tiro.

IDENTIDAD ARANESA E INMIGRACIÓN

El Valle de Aran ha conseguido algo tan especial y delicado como conservar su propia identidad, y es sólo una de las muchas peculiaridades que aquí se pueden observar. Una parte importante de la identidad aranesa es la lengua. Hay que afirmar que es un gran reto superado el haber conseguido conservar el aranés, pues no hay más que ir al otro lado de la frontera para darse cuenta de lo fácil que ha sido arrasar con lenguas habladas durante siglos. Hoy en día existe un debate en la población aranesa (de la que el 13,6% son extranjeros) en los se observan los dos extremos: unos que no entienden la utilidad de tener más de una lengua oficial y otros que defienden a capa y espada sus raíces, la identidad de sus antepasados. Pienso que ambos extremos son comprensibles. Entiendo que un "inmigrante" (español o no) no sea comprensible con una cultura que no entienda y de la que no le hayan explicado nada, de la misma manera que nosotros no entendemos que en otros países las mujeres sean propiedad de un hombre. Entiendo que en una sociedad compuesta por familias arraigadas y por un alto número de población flotante las primeras defiendan y afirmen su identidad, so pena de perderla. Pero lo que no entiendo es que en una

cios y plazos". El Ayuntamiento de Vielha a manifestado su preocupación, en boca del alcalde Joan Riu, "solicitarémos que nos expliquen qué pasa con esta obra y qué podría significar que pararan ahora los trabajos". Riu pidió que se respete el calendario de finalización de la obra. El Síndic d'Aran, Carlos Barrera a reclamado, por su parte, a Fomento, "que agilice una nueva redacción del proyecto modificado del nuevo túnel para no afectar al ritmo de las obras", importantísimas para la Val d'Aran.

cionau pera Val. Era mocion de CiU que s'aprovèt damb es vòts en contrà deth partit socialista e dera Entesa Catalana de Progrès, se vincule as protestes e propòstes hèdes entà mèter fin ath grèu deficit d'infraestructures viàries de Catalunya. Era mocion, encara que sigue aprovada non botjarà pas en traçat dera carretera na-

societat moderna atí no hayamos aprendido a convivir con un poco de comprensión, respetándose mutuamente, y que los extremos estén presentes cada vez con más fuerza. Pongamos un ejemplo: el colegio. Me parece perfecto que a los niños se les inculque la cultura aranesa, pues con ellos se prepara el futuro y se asegura el mantenimiento de lo hasta ahora conseguido. Y es que la infraestructura escolar está perfectamente adaptada para acoger a aquellos niños que vienen de fuera y darles una mejor oportunidad de integración. Pero, ¿qué pasa con los padres? Creo que el hacer toda la comunicación colegiopadres exclusivamente en aranés es un error, porque el

Plaça Espanya, 1 Edifici Querimònia 25530 VIELHA
Tel. 973 64 30 40 Fax. 973 64 27 01

EDITA: Aranbroadcast Publicitat, SL
Publicitat Catbroadcast Publicitat, SL

Cap Publicitat Josep M. Rosich i Iriarte
publicitat@grupcat.com

REDACTOR EN CAP: Raül Escalona i Enériz
news@grupcat.com
MAQUETACIÓ: Publigráf

IMPRIMEIX: Gràficas de Premsa Diaria, SA
Depòsit legal: B-16507-2005

Canejan y Fos se unen para recuperar un camino rural e impulsar la práctica del senderismo

Cau saber que...

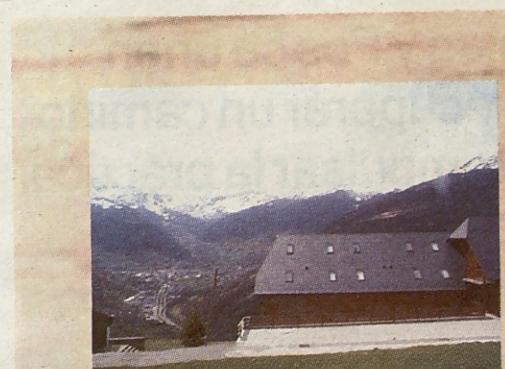
Vielha.- Es Mossos d'Esquadra detengueren en Vielha a un camioner de 34 ans, vesin de Girona, dempués d'efectuar-li era pròvra dera alcòmia e dera tassa de 1,41 miligrams d'alcòl per litre d'aire espirat.

Les.- Era Policia Nacional detenguec e expulsèt França a començaments de mes microbus plei de romanisi, es quaus non auien pas es papèrs en règla.

Vielha.- Era Val d'Aran non acuelherà pas en junh era quatuor etapa ciclista Route du Sud damb 120 corredors professionals. Era corsa recorrerà 151 quilomètres e passarà per Bossòst, Aubert, Arròs e Vielha

hablar a un padre de su hijo en una lengua que no conoce, pudiendo expresarse en otras, es como si un médico extranjero hiciera diagnósticos únicamente en su lengua materna. Por otra parte, también me parecen reprobables los padres que no le dan importancia a nuestra identidad, pues no se dan cuenta de la suerte que tienen sus hijos de conocer una diversidad cultural tan rica como la que se encuentra actualmente en Aran. Es una pena observar una exclusión cultural (a veces voluntaria y a veces forzada) del que llega al Valle porque le gusta, o porque el Valle le da la oportunidad que todo el mundo se merece. Creo que es legítimo pedir a los inmigrantes un esfuerzo de integración, de la misma manera que creo que es un deber y un placer ofrecerles una buena acogida que les motive a ello. ¿Porqué no hacer un proyecto de acogida para los nuevos habitantes? Simplemente entregarles un léxico básico en aranés, o darles por escrito en castellano o catalán lo expuesto en una reunión. Se podrían hacer charlas sobre la historia aranesa, o sencillamente invitar a nuestros ancianos a contar anécdotas sobre la vida antigua en el Valle. Seamos TODOS razonables, civilizados. Sepámos defender lo nuestro y promoverlo, sin exclusiones, sin imposiciones, pues sólo aprende y escucha el que lo desea. La letra con sangre NO ENTRA.

Carolina Toló i Vega

MONT (VALLE DE ARAN)
APTO. TRIPLEX DE 110m². AMUEBLADO A
ESTRENAR, 3 HABITACIONES
Ref A-178 - PRECIO VENTA 318.536 €

AUBERT (VALLE DE ARAN)
PISO A ESTRENAR DE 105m² CON
3 HABITACIONES.
Ref A 177 - PRECIO VENTA 240.000 €

BAQUEIRA-PLETA DE NEU (VALLE DE ARAN)
APARTAMENTO EN VENTA DE 70 M²
2 HABITACIONES DE 70 M².
Ref A-176 PRECIO VENTA 540.910 €

VIELHA (VALLE DE ARAN)
PISO EN VENTA DE 2 HABITACIONES DE
70 M² AMUEBLADO, MAS UNA BUHARDILLA
DE 15 M² CONVERTIDA EN ESTUDIO, SITUADA
EN EL BAJO TECHO.
Ref A-175 PRECIO VENTA 222.374 €

TREDOS (VALLE DE ARAN)
DUPLEX EN VENTA DE 101,69 M² DE OBRA
NUEVA A ESTRENAR DE ENTREGA INMEDIATA
EN LA ZONA MAS SOLEADA DEL PUEBLO.
Ref A-171 PRECIO VENTA 420.708 €

Inmobiliaria Global, a su servicio

Inmobiliaria Global, le da la bienvenida al mundo inmobiliario del Valle de Aran, ofreciéndole las múltiples y variadas actividades que le brinda el Valle y su entorno.

Además, en el Valle de Aran y en todo el territorio español, les ofrecemos...

Casas, dúplex, apartamentos de dos y tres habitaciones, estudios, bordas a reformar y reformadas, terrenos urbanos y rústicos.

Disponemos de un amplio abanico de posibilidades para inversores.

Gestionamos alquileres de apartamentos para todo el año, temporada de esquí, semanas, fines de semana.

PROMOTORES, disponemos de terrenos urbanos en el Valle de Aran, Huesca y zona Esterri d'Aneu.

No deje de visitar nuestras páginas web donde encontrará el producto que busca

BOSSOST (VALLE DE ARAN)
CASA EN VENTA DE 150 M² EN ZONA
RESIDENCIAL TRANQUILA
Ref. C 147 - PRECIO VENTA 348.587 €

Junto al Mayor Balneario Científico de Agua Marina de Europa

¡VACACIONES TODO EL AÑO!

INMOBILIARIA GLOBAL ha sido nombrado colaborador oficial de Marina d'Or, venga a vernos y le informaremos con precios oficiales y sin coste adicional, bien sea para la compra de apartamentos o para sus vacaciones.

MARINA D'OR®
Ciudad de Vacaciones

Oropesa del Mar · Castellón · Costa Azahar

¡MEJOR NI LO SUEÑE!

VENTA DE APARTAMENTOS 973 640 765

Avda. Castiego, 15 entlo. 1
25530 VIELHA
Tel. 973 640 765 / 616 783 632
Fax 973 642 325
www.inmoglobal.net
inmoglobal@telefonica.net

José Porras Moreno
Su asesor inmobiliario

Keith Kirwen

SPRING HAS SPRUNG

After a long hard winter here in the beautiful Valley of Aran, we can see the changes that usually come with the advent of Spring. There are flowers blooming in the fields, green is taking place of the brown all around us and there is a notable change in the spirit of our residents. Do you notice it? Maybe it's just me, but I'm quite certain that the smiles on the faces of the people I interact with on a daily basis have changed. Their smiles simply appear more genuine. The people seem to be... Happier.

Yes, the sun has begun to warm up the earth and our hearts at the same time. We are refreshed. We're ready to enjoy some time off after too many long hours during the ski season. Maybe we want to begin a new project like preparing the flower beds or starting a new hobby.

I would say that now is the time for us here in the valley to reach out. It's time to reach out to our children, our spouses and our friends. Spring is a time to show them how much they mean to us. It's time to share our fortune.

Do something different. If it's warm enough, go for a picnic. Invite your neighbours. Go for a walk in the evening with your children. Take notice of the change in the season. Winter is past, spring is here and summer is on the way. Make it a time for you to change something about your life as well. I know there things I can do.

A surprise gift for my wife or an unexpected phone call to my daughter would be a good start.

My parents would be delighted to hear an expression of my love for them. What can you do this spring to show your change with the season?

Spring has sprung! Have you?

Heireda, intelligent, calculadora, ei era gojata 10'

Era revista People ja a dessenhhat era gojata 10. Pòts d'Angelina Jolie, es uelhs de Kate Bosworth, eth nas de Sienna Miller, e eth peu de Jessica Simpson. Damb er escòt de Salma Hayek se darie eth darrèr punt ara hemna perfecta segonts era revista americana.

Webs d'interès

www.guminfo.com
www.grupcat.com
www.anportal.com
www.aran.org
www.bossost.com
www.elconfidencial.com
www.todomultas.com
www.gumfm.com
www.becas.com
www.xmlportal.com
www.genchat.net
www.diputacioleida.es
www.gencat.net
www.e-noticies.com
www.quinzeva.com

El Mundo
Foto. Efe

deth Congrés; Manuel Marín, e ath lider dera oposicion, Mariano Rajoy enta comunicar-les era noticia.

clus es Prínceps d'Asturias aueren en bera ocasion desmentir perso-nalment era desiderada noticia.

Era Zarzuela a metut finaia ad aguest rumors confirmant er em-barass dera Princesa d'Asturias que

darà lum "probablement" ena ma-

deisha clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un portaveu dera

Casa deth Rei, Letizia e en tresau

mes de gestacion, tème que de-

more tostemp era Casa Reau entà

anunciar un futur neishement.

deixa clínica madrilènha qu'era In-

fanta Elena, era Rúber Internacio-

nau, segontes un

quIn5e minutes d'ab:

... silenci. Mauthausen.

Situado a 20 km de Linz (Austria). Creado el 8 de agosto de 1938. Liberado el 5 de mayo de 1945 por la 11ª división blindada US. Número total de víctimas estimado entre 120.000 y 150.000 muertos.

Grup d'exdeportats catalans que van sobreviure a Mauthausen. Aquesta fotografia va ser feta el 13 de maig de 1945, una setmana després de l'alliberament del camp.

SIMPLESA DE LA GESTIÓ PÚBLICA

AL EXCMO. SR. PRESIDENTE DEL CONSEJO INTERDEPARTAMENTAL DE EQUIPAMIENTOS LUDICO-DEPORTIVOS INTERSTICIALES

PAC PALOM, Alcalde de Guinovelles de Prixana del Lejano Pirineo, con DNI num. 69.696.969 - B y con domicilio en la villa de Guinovelles de Prixana del Llunyà Pirineu, Calle mayor s/n, ante el Excmo. Sr. Presidente del Consejo Interdepartamental de Equipamientos Lúdico-Deportivos Intersticiales comparae y como mejor en derecho proceda atentamente EXPONE:

Que la referencia del Consejo de Ministros del pasado 3 de marzo de 2005 da cuenta del ACUERDO por el que se solicita al Consejo Interdepartamental de Equipamientos Lúdico-Deportivos Intersticiales la emisión de dictamen sobre la reforma de los Columpios en las Plazas de los Pueblos de España, y que uno de los aspectos tasados por el Gobierno sobre el que se solicita el dictamen concierne a la inclusión de la plaza del pueblo de Guinovelles de Prixana del Llunyà Pirineu y su Columpio Galvanizado.

Que ante la eventualidad del dictamen de este Consejo Interdepartamental de Equipamientos Lúdico-Deportivos Intersticiales atinente al posible listado de Columpios en Plazas de Pueblo y, en su caso, modificación del Título LXVIII de la Constitución Española y, en lo menester, atendido el irrenunciable derecho de Guinovelles de Prixana del Llunyà Pirineu a mantener su Columpio Galvanizado para incardinárlas no sólo en el vigente texto constitucional, sino también en las modificaciones que puedan propiciarse de futuro y, de conformidad con lo que dispone el artículo 1889765/134 de la Ley Orgánica 39867/80, de 19,5 de Abril, de la Jefatura del Estado, por la que se dictan las normas reguladoras del Consejo Interdepartamental de Equipamientos Lúdico-Deportivos Intersticiales, ESTE ALCALDE actuando en nombre propio, en nombre y representación del Ayuntamiento de Guinovelles de Prixana del Llunyà Pirineu, y en nombre del pueblo Guinovelles INTERESA del Excmo. Sr. Presidente del Consejo Interdepartamental de Equipamientos Lúdico-Deportivos Intersticiales pueda ser oído ante el Consejo Interdepartamental de Equipamientos Lúdico-Deportivos Intersticiales por estar directamente interesado en el asunto sometido a consulta.

Por ser de justicia que respetuosamente invoco.
Pac Palom. Alcalde de Guinovelles de Prixana del Llunyà Pirineu

Pac Palom
Alcalde de Guinovelles de Prixana de l'Alt Pirineu

Conselh Generau d'Aran

Aran un país